

Suuren valiokunnan mietintö n:o 2 hallituksen esityksestä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen johdosta tehtävistä muutoksista Suomen valtiosääntöön

Asian 23 päivänä marraskuuta 1993 pidetyssä toisessa käsittelyssä eduskunta on yhtynyt muutoin perustuslakivaliokunnan mietinnössä n:o 10 tehtyihin ehdotuksiin, paitsi että 1. lakiehdotuksen (ehdotus laiksi Suomen Hallitusmuodon muuttamisesta) 33 a § on hyväksytty näin kuuluvana:

”33 a §

Eduskunta osallistuu kansainvälisissä toimielimissä tehtävien päätösten kansalliseen valmisteluun siten kuin valtiopäiväjärjestyksessä säädetään.

Valtioneuvosto määrää, sen estämättä mitä 33 §:ssä säädetään, 1 momentissa tarkoitettua kansainvälisessä toimielimessä tehtävän päätöksen kansallisesta valmistelusta ja, siltä osin kuin tällainen päätös ei vaadi eduskunnan hyväksymistä eikä sisältönsä vuoksi myöskään edellytä asetuksen antamista, päättää muistakin siihen liittyvistä Suomen toimenpiteistä.”

Kun asia on eduskunnan hyväksymän muutoksen johdosta tullut suuren valiokunnan käsiteltäväksi, valiokunta toteaa seuraavaa:

Hallitusmuodon 33 a § täysistunnon hyväksymässä muodossa on suuren valiokunnan käsityksen mukaan kielellisesti onnistuneempi ja sanonnaltaan 1 ja 2 momentin muodostaman kokonaisuuden huomioon ottaen selvempi kuin perustuslakivaliokunnan ehdottama muotoilu. Pykälässä tarkoitettua kansainvälistä toimielimeä määritellään konkreettisesti valtiopäiväjärjestyksen 54 a §:ssä. Hallitusmuodon 33 a §:n 2 momentin täysistunnossa hyväksytty sanamuoto täyttää myös paremmin kuin perustuslakivaliokunnan ehdotus ne tavoitteet, joita perustuslakivaliokunnan mietinnön perusteluissa on säännökselle asetettu.

Valtioneuvoston toimivalta on täysistunnon tarkentaman lakitekstin pohjalta niin laaja, että valtioneuvosto määrää kansainvälisessä toimi-

elimestä tehtävän päätöksen kansallisesta valmistelusta kokonaisuudessaan ja siten esimerkiksi myös Suomen edustajien toiminnasta ja osallistumisesta päätöksentekoon tässä tarkoitettua kansainvälisessä toimielimessä. Tämän lisäksi valtioneuvosto päättäisi kansainvälisessä toimielimessä tehtävään päätökseen liittyvistä muistakin Suomen toimenpiteistä, jolleivät päätökset vaadi eduskunnan hyväksymistä eivätkä sisältönsä vuoksi myöskään edellytä asetuksen antamista. Myös suuri valiokunta haluaa osaltaan todeta, ettei ETA-säädöksillä yleensä ole ulkopoliittista merkitystä, joten niitä asiallisesti vastaava sääntely on tähän saakka toteutettu sisäpoliittisen tehtäväjaon mukaisesti. Valiokunta pitää kuitenkin selvyyden vuoksi hyvänä sitä, että pykälä eduskunnan päättämin tavoin kirjoitetaan selkeästi poikkeukseksi hallitusmuodon 33 §:stä.

Tässä yhteydessä suuri valiokunta *tähdentää*, että esillä olevassa asiassa ehdotetut muutokset valtiosääntöön liittyvät ainoastaan ETA-sopimuksen voimaantuloon. Suomen mahdollisen EU-sopimuksen voimaansaattamisjärjestys ratkaistaan aikanaan eduskunnassa hallituksen annettua asiasta esityksen. Nyt hyväksyttäväksi ehdotetut Suomen valtioelinten keskinäisiä suhteita koskevat valtiosääntömuutokset eivät ennakoi mahdollisen EU-jäsenyys sopimuksen käsittelyjärjestystä eivätkä vaikuta siihen.

Edellä lausutun lisäksi suuri valiokunta toteaa ETA-asioiden ehdotettuun eduskuntakäsittelyyn liittyen pitävänsä sille käsittelyssä ehdotettua asemaa perusteltuna. Suuren valiokunnan toimiala on ollut vanhastaan yleinen eikä sitä tarvitse muuttaa tai täsmentää uusien olosuhteiden kannalta. Valiokunnan jäsenmäärä on puolestaan sellainen, että eduskunnassa edustettuina olevat mielipidesuuntaukset tulevat valiokunnan päätöksenteossa riittävästi edustetuiksi. Tätä on erityisesti korostettava siitä syystä, että valio-

kunta tulee olemaan toimitilin, joka ottaa eduskunnan puolesta kantaa yhdentymisasioiden ennakkokäsittelyssä. Myös valiokunnan muut toimintaedellytykset, muun ohella valiokunnan mahdollisuus kokoontua eduskunnan loma-ai-koina, on valiokunnan käsityksen mukaan riittävästi turvattu. Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä kuitenkin huomiota siihen, että valiokunnan käyttöön osoitetaan asianmukaiset henkilövoimavarat, jotta valiokunta kykenisi uusista tehtävistä asianmukaisesti suoriutumaan.

ETA-sopimuksen mukaisten yhdentymisasioiden käsittelyn ja niihin liittyvän eduskunnan kannanmuodostuksen antamista täysistunnon sijasta suurelle valiokunnalle on sinänsä pidettä-

vä poikkeuksellisenä toimenpiteenä. Suuri valiokunta ilmoittaa tämän vuoksi yhtyvän niihin perustuslakivaliokunnan mietinnön perusteluihin, joissa on suositeltu täysistuntopöytäkirjojen käymistä yleisluontoisista ETA-sopimusta koskevista kysymyksistä. Keskusteluja voitaneen tarpeen mukaan järjestää myös yksittäisestä yhdentymisasiasta.

Käsiteltyään asian suuri valiokunta on päättänyt

yhtyä eduskunnan asiassa tekemään päätökseen.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1993
